

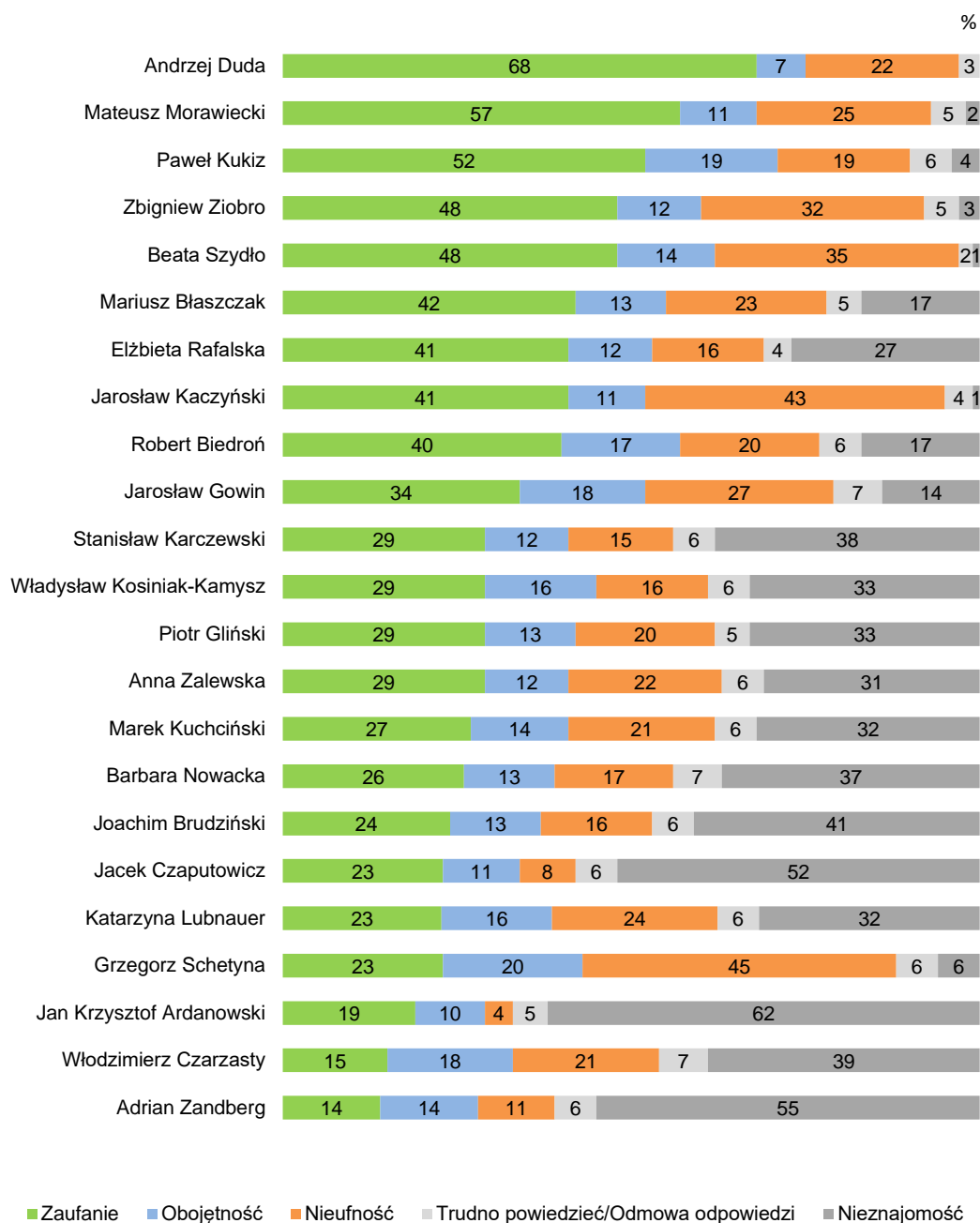
Zaufanie do polityków we wrześniu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków we wrześniu

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (340) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 6–13 września 2018 roku na liczącej 1023 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W naszych badaniach ankietowani oceniają poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5). Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określone są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Wrzesień¹ nie przyniósł większych zmian w społecznym odbiorze polityków. Niewiele też zmieniło się w czołówce rankingu społecznego zaufania.

Tak jak dotychczas największym zaufaniem Polaków cieszy się prezydent Andrzej Duda. Ufa mu 68% ankietowanych, a więc minimalnie więcej osób niż pod koniec sierpnia (wzrost o 2 punkty procentowe). W mniejszości pozostają badani, którzy mu nie ufają (22%).

Drugie miejsce, z identycznym jak w poprzednich miesiącach wynikiem, zajmuje premier Mateusz Morawiecki. Zaufanie do szefa rządu deklaruje 57% ankietowanych i odsetek ten nie zmienił się od kwietnia br. Podobnie jak w przypadku prezydenta, w stosunku do szefa rządu zaufanie pozostaje nastawieniem dominującym. Nieufność do Mateusza Morawieckiego deklaruje 25% ankietowanych, a więc dwukrotnie mniej, niż obdarza go zaufaniem.

Na trzeciej pozycji rankingu, tak jak w sierpniu, lokuje się Paweł Kukiz, któremu ufa nieco ponad połowa ankietowanych (52% deklaracji zaufania i 19% deklaracji nieufności).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (340) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 6–13 września 2018 roku na liczącej 1023 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	IX '18	Zmiana od VIII '18	IX '18	Zmiana od VIII '18		
	w procentach					
Andrzej Duda	68	2	22	1	7	0
Mateusz Morawiecki	57	0	25	1	11	2
Paweł Kukiz	52	-1	19	0	19	4
Zbigniew Ziobro	48	-1	32	0	12	3
Beata Szydło	48	0	35	1	14	1
Mariusz Błaszczak	42	2	23	-4	13	17
Elżbieta Rafalska	41	3	16	-1	12	27
Jarosław Kaczyński	41	0	43	1	11	1
Robert Biedroń	40	-	20	-	17	17
Jarosław Gowin	34	0	27	2	18	14
Stanisław Karczewski	29	2	15	-2	12	38
Władysław Kosiniak-Kamysz	29	3	16	0	16	33
Piotr Gliński	29	3	20	0	13	33
Anna Zalewska	29	-1	22	-2	12	31
Marek Kuchciński	27	1	21	-1	14	32
Barbara Nowacka	26	-	17	-	13	37
Joachim Brudziński	24	3	16	-5	13	41
Jacek Czaputowicz	23	-	8	-	11	52
Katarzyna Lubnauer	23	1	24	-3	16	32
Grzegorz Schetyna	23	0	45	0	20	6
Jan Krzysztof Ardanowski	19	3	4	-1	10	62
Włodzimierz Czarzasty	15	0	21	1	18	39
Adrian Zandberg	14	-	11	-	14	55

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0

W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Czwarte miejsce przypadło w tym miesiącu *ex aequo* ministrowi sprawiedliwości i prokuratorowi generalnemu Zbigniewowi Ziobrze oraz wicepremier ds. społecznych Beacie Szydło. Zaufanie do obojga tych polityków zadeklarowało po 48% ankietowanych. Dość zbliżone są też odsetki respondentów wyrażających nieufność – Zbigniewowi Ziobrze nie ufa 32% ankietowanych, nieco częściej z brakiem zaufania spotyka się Beata Szydło (35%).

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej kształtuje się na niższym poziomie. Nieco ponad dwie piąte ankietowanych deklaruje zaufanie do lokujących się na kolejnych pozycjach: szefa MON Mariusza Błaszczaka (42% deklaracji zaufania i 23% – nieufności), prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego (41% deklaracji zaufania i 43% negatywnych wskazań) oraz szefowej resortu rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbiety Rafalskiej – polityk słabiej rozpoznawanej, ale dobrze ocenianej przez identyfikujące ją osoby (41% deklaracji zaufania i 16% – nieufności).

Niemal takim samym zaufaniem cieszy się prezydent Słupska Robert Biedroń, którego nazwisko po kilkuletniej przerwie ponownie uwzględniliśmy na naszej liście w związku z planowanym przez niego powrotem do ogólnokrajowej polityki i zapowiadaniem zamiarem stworzenia własnej formacji politycznej. Robert Biedroń jest dziś jednym z lepiej znanych polityków – nie zna go tylko 17% ankietowanych, co oznacza, że pod względem rozpoznawalności może konkurować z takimi osobistościami sceny politycznej jak wicepremier Jarosław Gowin czy szef MON Mariusz Błaszczak. Spośród osób uwzględnionych w badaniu lepiej znani są Polakom jedynie politycy piastujący najwyższe funkcje w państwie i liderzy głównych, cieszących się największym poparciem ugrupowań, jak prezes PiS Jarosław Kaczyński, szef PO Grzegorz Schetyna czy lider ruchu Kukiz'15, muzyk Paweł Kukiz. Wśród identyfikujących go osób Robert Biedroń ma dobre notowania – zaufaniem obdarza go 40% ankietowanych, nie ufa mu zaś co piąty badany (20%). Warto zauważyć, że w stosunku do sytuacji sprzed ponad pięciu lat, kiedy to ostatnio prosiliśmy o ocenę tego polityka, jego społeczny odbiór jest dziś zgoła odmienny. W czerwcu 2013 roku zaufanie do Roberta Biedronia – wówczas posła i członka ugrupowania Janusza Palikota – deklarowało tylko 13% ankietowanych, a prawie dwukrotnie więcej badanych miało doń negatywny stosunek (24% deklaracji nieufności).

Mniej osób – nieco ponad jedna trzecia ankietowanych (34%) – ma zaufanie do wicepremiera, szefa resortu nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina. Jednocześnie jednak relatywnie spory odsetek badanych deklaruje nieufność w stosunku do tego polityka (27%).

Kolejne miejsca we wrześnieowym rankingu – z zaufaniem niespełna jednej trzeciej respondentów zajmują: wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński, marszałek Senatu Stanisław Karczewski, minister edukacji narodowej Anna Zalewska oraz lider PSL Władysław Kosiniak-Kamysz. Politykom tym ufa po 29% ankietowanych. Przy identycznym poziomie zaufania ich społeczny odbiór jest jednak nieco inny. O ile w przypadku marszałka Senatu Stanisława Karczewskiego i szefa PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza zaufanie jest nastawieniem zdecydowanie dominującym – prawie dwukrotnie przeważa nad nieufnością (odpowiednio 15% i 16% negatywnych

wskazań), o tle w przypadku Piotra Glińskiego, a zwłaszcza szefowej resortu edukacji Anny Zalewskiej bilans ten wypada mniej korzystnie (odpowiednio 20% i 22% nieufności).

Nieco ponad jedna czwarta ankietowanych deklaruje zaufanie do marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego. Ufa mu 27% ankietowanych, nieufność wyraża zaś co piąty respondent (21%). Zbliżony odsetek badanych ma zaufanie do szefowej Inicjatywy Polska Barbary Nowackiej. Ufa jej 26% respondentów, a u co szóstego budzi ona nieufność (17%). Dla sporej części ankietowanych polityk ta jest jednak postacią całkowicie anonimową (37% deklaracji nieznajomości). Rozpoznawalność i postrzeganie Barbary Nowackiej badaliśmy ostatnio kwietniu br. W ciągu tych pięciu miesięcy jej notowania praktycznie nie uległy zmianie. Barbarę Nowacką rozpoznaje dziś nieco więcej osób (wzrost o 3 punkty procentowe), jej decyzja o przystąpieniu do zawiązanej przez PO i Nowoczesną Koalicji Obywatelskiej nie przysporzyła jej wśród ogółu badanych ani sympatyków, ani też przeciwników (wzrost deklaracji nieufności o 1 punkt procentowy – różnica w granicach błędu pomiaru).

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej nie osiąga jednej czwartej wskazań.

Blisko co czwarty z badanych ma zaufanie do szefa MSWiA Joachima Brudzińskiego, który w tym miesiącu spotyka się z bardziej przychylną oceną niż w sierpniu (24% deklaracji zaufania i 16% deklaracji nieufności). Dla dużej części ankietowanych polityk ten w dalszym ciągu pozostaje jednak osobą nieznaną (41% deklaracji nieznajomości).

Prawie tyle samo deklaracji zaufania zbierają w tym miesiącu: nierozpoznawany przez ponad połowę respondentów, ale odbierany przez identyfikujące go osoby wyraźnie pozytywnie szef MSZ Jacek Czaputowicz (23% deklaracji zaufania i 8% deklaracji nieufności) oraz liderzy głównych ugrupowań parlamentarnej opozycji – szef PO Grzegorz Schetyna i przewodnicząca Nowoczesnej Katarzyna Lubnauer. Obojgu tym politykom ufa po 23% ankietowanych. Biorąc jednak pod uwagę także negatywne noty, lepiej postrzegana jest Katarzyna Lubnauer. Liderce Nowoczesnej nie ufa 24% ankietowanych, a więc minimalnie więcej osób niż ma do niej zaufanie. W sumie jednak największy odsetek wśród ankietowanych stanowią osoby, którym zarówno wizerunek jak i nazwisko Katarzyny Lubnauer nic nie mówią (32% deklaracji nieznajomości). Bilans zaufania i nieufności znacznie gorzej wypada w przypadku niemal powszechnie znanego szefa PO Grzegorza Schetyny – w jego ocenach nieufność pozostaje nastawieniem dominującym. Brak zaufania do lidera PO wyraża 45% ankietowanych, a więc prawie dwukrotnie więcej, niż obdarza go zaufaniem.

Ostatnie miejsca we wrześniowym rankingu zaufania przypadły: ministrowi rolnictwa i rozwoju wsi Janowi Krzysztofowi Ardanowskiemu oraz liderom ugrupowań lewicowych – szefowi SLD Włodzimierzowi Czarzastemu oraz liderowi Partii Razem Adrianowi Zandbergowi.

Od niedawna pełniący funkcję szefa resortu rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski dla większości ankietowanych jest postacią anonimową. Nie zna go 62% ankietowanych. W wąskiej grupie rozpoznających go osób ma on jednak bardzo dobre notowania – zaufaniem obdarza go prawie jedna piąta ankietowanych (19%), podczas gdy nieufność wobec niego wyraża zaledwie 4% respondentów.

Mniej deklaracji zaufania zbiera szef SLD Włodzimierz Czarzasty – mimo wieloletniego stażu na politycznej scenie polityk relatywnie słabo identyfikowany i – jak świadczą wskazania rozpoznających go osób – budzący raczej ambiwalentne odczucia. Lidera SLD nie zna prawie dwie piąte ankietowanych. Zaufaniem obdarza go co siódmy z badanych (15%), więcej osób mu nie ufa (21%) lub ma do niego stosunek obojętny (18%).

Lider drugiego z najbardziej liczących się ugrupowań lewicowych, Partii Razem, Adrian Zandberg dla większości badanych jest politykiem nieznanym (55% deklaracji). Przez rozpoznające go osoby postrzegany jest też dość niejednoznacznie – zaufaniem obdarza go 14%, tyle samo osób ma do niego stosunek obojętny (14%), a niewiele mniej deklaruje nieufność (11%). W porównaniu z czerwcem 2016 roku, kiedy to ostatnio badaliśmy znajomość i stosunek do lidera Partii Razem, jego notowania nieco się pogorszyły – o 3 punkty zmalał odsetek ankietowanych deklarujących zaufanie do tego polityka.

We wrześniu, tak jak dotychczas, pierwsze miejsca na liście polityków budzących największą nieufność Polaków zajmują liderzy dwóch największych, wyznaczających główną oś politycznych podziałów, ugrupowań – przewodniczący PO Grzegorz Schetyna (45% deklaracji) oraz prezes PiS Jarosław Kaczyński (43%). Pozostali uwzględnieni w badaniu przedstawiciele sceny politycznej rządziej spotykają się z negatywnym nastawieniem ankietowanych. Zajmującej trzecie miejsce w tej klasyfikacji wicepremier Beacie Szydło nie ufa 35% respondentów. Nieufność prawie jednej trzeciej ankietowanych budzi minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro (32%).

W porównaniu z notowaniami z sierpnia niewiele się zmieniło w społecznych ocenach polityków. O wyraźniejszej poprawie ocen możemy mówić jedynie w przypadku szefa MSZ Joachima Brudzińskiego (wzrost zaufania o 3 punkty i spadek nieufności o 5 punktów). Nieco lepsze od sierpniowych są ponadto oceny: ministra obrony narodowej Mariusza Błaszczaka (spadek nieufności o 4 punkty procentowe), a także szefowej resortu rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbiety Rafalskiej, wicepremiera oraz ministra kultury i dziedzictwa narodowego Piotra Glińskiego, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego (wzrost zaufania po 3 punkty procentowe), a spośród przedstawicieli opozycji – szefa PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza (wzrost zaufania o 3 punkty procentowe) i Katarzyny Lubnauer (spadek nieufności o 3 punkty).

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2017				2018								
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
J. K. Ardanowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	19
R. Biedroń	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40
M. Błaszczak	36	39	36	34	43	40	39	40	38	38	38	40	42
J. Brudziński	-	-	-	-	22	24	20	22	20	19	19	21	24
J. Czaputowicz	-	-	-	-	-	20	21	24	24	21	19	-	23
W. Czarzasty	14	13	15	14	15	16	15	17	18	16	16	15	15
A. Duda	74	74	69	74	73	72	69	70	68	69	68	66	68
P. Gliński	27	26	25	28	32	28	25	29	26	26	22	26	29
J. Gowin	39	37	37	34	39	38	30	33	33	32	32	34	34
J. Kaczyński	39	42	40	38	42	42	41	42	39	41	39	41	41
S. Karczewski	27	23	25	23	27	28	24	28	26	26	24	27	29
W. Kosiniak-Kamysz	33	28	31	31	32	31	30	30	31	29	29	26	29
M. Kuchciński	27	24	24	23	28	27	25	27	24	25	23	26	27
P. Kukiz	51	55	51	49	48	49	48	48	50	52	48	53	52
K. Lubnauer	24	20	25	29	27	24	26	25	23	22	24	22	23
M. Morawiecki	46	47	48	47	68	64	60	61	59	57	57	57	57
B. Nowacka	-	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	26
E. Rafalska	39	39	39	37	42	43	38	40	40	38	37	38	41
G. Schetyna	24	19	24	21	23	22	21	21	25	20	23	23	23
B. Szydło	57	58	56	56	61	58	52	49	46	48	49	48	48
A. Zalewska	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	29
A. Zandberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
Z. Ziobro	46	46	45	41	48	46	44	49	45	45	43	49	48

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2017				2018								
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
J. K. Ardanowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4
R. Biedroń	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
M. Błaszczak	31	27	30	31	28	25	27	25	28	26	24	27	23
J. Brudziński	-	-	-	-	18	17	19	17	20	20	18	21	16
J. Czaputowicz	-	-	-	5	7	6	10	8	9	-	-	-	8
W. Czarzasty	21	18	20	21	21	20	20	20	20	18	17	20	21
A. Duda	15	15	20	16	17	17	19	18	18	20	20	21	22
P. Gliński	19	17	20	21	18	17	22	19	22	20	20	20	20
J. Gowin	22	22	23	25	22	24	34	30	28	28	28	25	27
J. Kaczyński	49	44	48	49	43	45	42	41	44	42	44	42	43
S. Karczewski	15	13	15	18	15	15	17	15	18	17	17	17	15
W. Kosiniak-Kamysz	14	14	13	14	14	13	16	14	15	13	13	16	16
M. Kuchciński	23	20	22	22	19	17	21	20	25	21	22	22	21
P. Kukiz	21	20	22	22	23	23	24	21	20	20	21	19	19
K. Lubnauer	21	19	18	18	26	25	25	24	27	26	22	27	24
M. Morawiecki	16	13	15	15	11	13	19	17	20	21	21	24	25
B. Nowacka	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	17
E. Rafalska	14	12	13	13	9	10	11	12	22	21	19	17	16
G. Schetyna	49	49	46	48	50	48	51	46	44	47	43	45	45
B. Szydło	31	28	31	30	26	28	32	35	36	35	34	34	35
A. Zalewska	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	22
A. Zandberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
Z. Ziobro	37	33	37	39	34	34	35	33	36	34	34	32	32

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA-NIEUFNOŚCI

Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

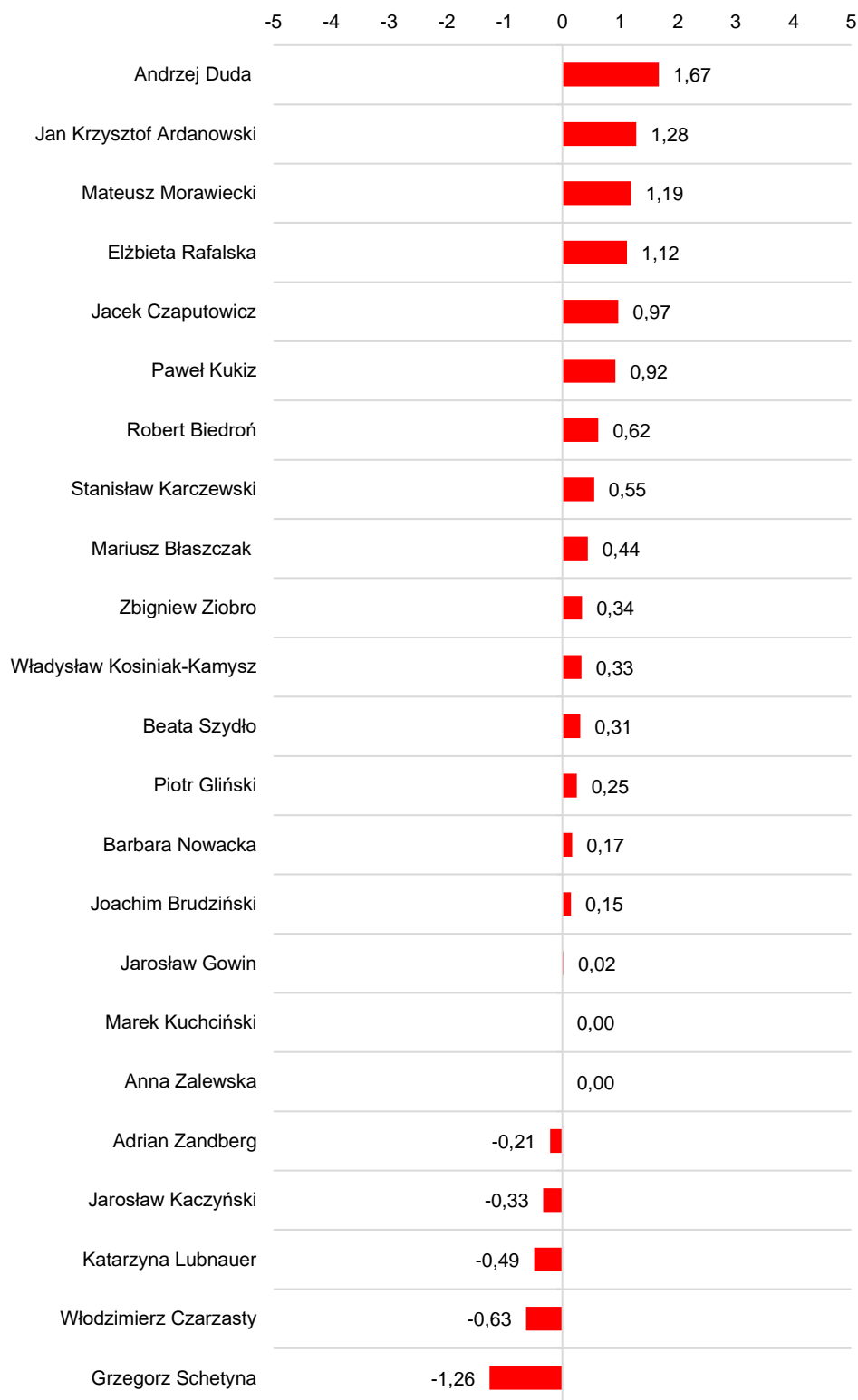
Najbardziej jednoznacznie pozytywnie odbieranym politykiem – jak wskazuje wartość średniej ocen – niezmiennie pozostaje urzędujący prezydent (średnia wynosi +1,67 punktu). Drugie miejsce pod względem korzystnego bilansu ocen zajmuje w tym miesiącu najmniej znany ankietowanym spośród uwzględnionych w badaniu polityków, minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski (średnia ocen 1,28). Na trzeciej zaś pozycji, z niemal identycznym jak pod koniec sierpnia wynikiem, lokuje się premier Mateusz Morawiecki (1,19).

Wysoką średnią ocen, świadczącą o dużej przewadze pozytywnych nastawień, mają minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska (1,12), szef MSZ Jacek Czaputowicz (0,97) oraz Paweł Kukiz (0,92). Do wyraźnie pozytywnie odbieranych polityków zaliczają się również Robert Biedroń (0,62), marszałek Senatu Stanisław Karczewski (0,55) i szef MON Mariusz Błaszczak (0,44). Pozytywne noty przeważają jeszcze w ocenach Zbigniewa Ziobry, Władysława Kosiniaka-Kamysza, wicepremier Beaty Szydło (średnie w granicach od 0,34 do 0,31) i – w niezbyt już dużym stopniu – w ocenach wicepremiera Piotra Glińskiego, Barbary Nowackiej oraz Joachima Brudzińskiego (średnie w granicach 0,25 do 0,15).

Zaufanie i nieufność praktycznie równoważą się w społecznych ocenach Jarosława Gowina (+0,02) oraz marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego i minister edukacji narodowej Anny Zalewskiej (średnie ocen po 0,00). Pozostali politycy postrzegani są już bardziej krytycznie.

Ujemną średnią ocen, świadczącą jednak o niezbyt dużej przewadze negatywnych wskazań, uzyskali lider Partii Razem Adrian Zandberg oraz prezes PiS Jarosław Kaczyński (średnie ocen wynoszą odpowiednio -0,21 i -0,33). Bilans ocen liderów pozostałych ugrupowań opozycyjnych wypada już wyraźnie niekorzystnie. Niską średnią, świadczącą o sporej przewadze negatywnych nastawień ma szefowa Nowoczesnej Katarzyna Lubnauer (-0,49), w jeszcze większym stopniu nieufność góruje nad zaufaniem w ocenach szefa SLD Włodzimierza Czarzastego (-0,63). Spośród uwzględnionych w badaniu polityków zdecydowanie najgorzej odbierany jest jednak Grzegorz Schetyna (-1,26).

RYS. 1. Zaufanie do polityków we wrześniu 2018 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Początek września, choć raczej korzystny dla polityków – o czym świadczą dominujące w zestawieniu wyników dodatnie różnice średnich ocen – niewiele zmienił w ich dotychczasowych notowaniach. Jedynym, który znacząco poprawił swój sierpniowy wynik, jest szef MSWiA Joachim Brudziński (wzrost średniej ocen o 0,38 punktu). W przypadku pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej różnice średnich okazały nieistotne statystycznie.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	VIII 2018	IX 2018	Różnica
Joachim Brudziński	-0,23	0,15	0,38 *
Piotr Gliński	0,04	0,25	0,21
Jan Krzysztof Ardanowski	1,08	1,28	0,20
Mariusz Błaszczak	0,24	0,44	0,20
Elżbieta Rafalska	0,94	1,12	0,18
Stanisław Karczewski	0,38	0,55	0,17
Marek Kuchciński	-0,16	0,00	0,16
Katarzyna Lubnauer	-0,63	-0,49	0,14
Andrzej Duda	1,61	1,67	0,06
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,27	0,33	0,06
Paweł Kukiz	0,88	0,92	0,04
Beata Szydło	0,27	0,31	0,04
Anna Zalewska	-0,03	0,00	0,03
Grzegorz Schetyna	-1,26	-1,26	0,00
Mateusz Morawiecki	1,20	1,19	-0,01
Zbigniew Ziobro	0,36	0,34	-0,02
Jarosław Kaczyński	-0,29	-0,33	-0,04
Włodzimierz Czarzasty	-0,57	-0,63	-0,06
Jarosław Gowin	0,11	0,02	-0,09

* Różnice średnich ocen istotne statystycznie na poziomie 0,05

W wrześniu największym zaufaniem społecznym cieszą się politycy obozu rządzącego piastujący najwyższe funkcje w państwie – prezydent Andrzej Duda i premier Mateusz Morawiecki. Na trzecim miejscu znajduje się Paweł Kukiz. Zaufanie wobec tych polityków wyraża ponad połowa dorosłych Polaków. Wysokie zaufanie, bliskie połowy wskazań, odnotowali w tym miesiącu minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro oraz była premier, a obecnie wicepremier do spraw społecznych Beata Szydło.

Największą nieufność badanych budzą liderzy obu najsilniejszych partii politycznych – szefowi PO Grzegorzowi Schetynie i prezesowi PiS Jarosławowi Kaczyńskiemu nie ufa ponad dwie piąte Polaków. Około jedna trzecia badanych wyraża nieufność wobec byłej premier Beaty Szydło oraz ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro.

Wrzesień nie przyniósł znaczących zmian w postrzeganiu przedstawicieli naszej klasy politycznej. Poprawiły się notowania szefa MSWiA Joachima Brudzińskiego, w niewielkim stopniu zyskali inni politycy rządzącej koalicji: wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński, minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski oraz minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak, a spośród polityków opozycyjnych – lider PSL Władysław Kosiniak-Kamysz oraz szefowa Nowoczesnej Katarzyna Lubnauer.

Opracowała

Agnieszka Cybulska